

gledanja zaslede še danes tam, kjer duhovnik na veliki petek, po končanem liturgičnem opravilu Najsvetejše prenaša v božji grob v črnih paramentih.

Ločeni evharistični podobi kruha in vina v evharistični daritvi »oznanjata« (sv. Pavel), »ponavzočujeta« (Tridentinum), »kažeta« (Pij XII. v M. D.) Gospodovo smrt, ne da bi bil zato potreben še kak poseben obred. Izven daritve pa evharistične podobe niso več kazalke Gospodove smrti, ampak njegove zakramentalne navzočnosti. Rimska liturgija kaže Gospodov pogreb in grob preprosto s tem, **da sv. R. t. na veliki petek odstrani iz božje hiše.** Na veliki petek, v znak Gospodovega pogreba, po rimski liturgiji božja hiša ostane prazna in zapuščena. Evharističnega Gospoda ni v njej, pač pa v njej dominira križ, orodje, na katerem je naš Gospod opravil svojo krvavo daritev.

Dodatni ljudski obredi velikega petka, ki so po mnogih krajih v navadi, bi se smeli pač, ako so v zvezi s sv. R. t., izvršiti samo v vijoličnih paramentih. (Prim. Obredi sv. sedmice, Makarska 1962. str. 82, t. 44.)

9. Danes nemogoče. Uvajati na novo podobne obrede ni več mogoče danes, ko se je nauk o sv. R. t. v se strani poglobil, ko se v liturgični obnovi opaža težnja po skladnosti med vero in simboli, ko se spet prebuja smisel za to, kar liturgija imenuje »sacra mysteria«.

Članek se ne dotika običajev, ki so ponekod po dolgi tradiciji uzakonjeni in za versko življenje preprostih vernikov koristni. Vedeti pa je treba kljub temu, da z napredkom teologije nastajajo novi pogledi, ki tudi preprostim vernikom ne ostanejo prikriti. Novi pogledi pa nujno spreminjajo oblike kulta in prej ali slej tudi oblike ljudskih pobožnosti. Preživelo polagoma odpada, poraja se novo. *Lex credendi est lex supplicandi* (Pij XII. v M. D.).

Filip Kavčič

SUSRET S BOGOM

3. nedj. po Duhovima — Vječno smilovanje

Utješne li stvarnosti današnje Žrtve! Krist dolazi i ne pita od nas naše bogatstvo nego traži naše izgubljeno dobro. U Misi se on žrtvuje nebeskom Ocu a Crkva prinosi tu žrtvu za izgubljene da Ga nađu.

Bog ne će dopustiti da ga ne nađu oni koji ga traže. Stoga ako mu uza sve svoje nedostatke u Žrtvi smjerno pristupimo, ako mu se s darovima prikažemo, bez sumnje ćemo opet poput izgubljene ovce biti nađeni jer će Bog milostivo pogledati na dar s kojim smo postali jedno. Svaki od nas tako prima nešto od izgubljenog dara.

Kad pristupamo na svečanu Gozbu što je zbog našeg povratka prema Krist slušamo Njegovu i Majčinu riječ: Velika je radost anđelima Božjim zbog jednog grešnika koji čini pokoru. Njega blagovanje svetinjâ oživljava i pripravlja za vječno smilovanje.

4. nedj. po Duhovima — **Misa, zalog Paruzije**

Čovjek je pao. I priroda je osjetila posljedice tog pada. Ljudi su otkupljeni, ali to otkupljenje nije još potpuno jer još postoji bolest, smrt, pohota. Cijela priroda uzdiše... Kad na koncu vremena Krist dođe da otkupljene zaogrne u odijelo slave, tada će i stvorenje učestvovati u slavnoj slobodi djece Božje. Zato sadašnji jadi nisu ništa prema slavi koja će se objaviti. Paruzija je dakle svjetlo utjehe u tami sadašnjosti.

Zalog tog drugog Kristova dolaska i potpunog otkupljenja svijeta je svakodnevni Kristov dolazak u tajni sv. Mise. I ovo je pravi Kristov dolazak, samo što mu je slava sakrita. Misa nije samo slika tog drugog dolaska nego ona na neki način anticipira njegovo djelo, preobražava svijet: prosvjetljuje oči da ne zaspemo na smrt i privlači k sebi naše buntovničke volje.

Na Kristovu riječ bacamo mi danas mreže svoje duše na dubine svetih tajna u času sv. Pričesti. I što opažamo? Naša je mreža puna jer je u njoj sveta, velika Riba koja se s nama sjedinjuje da nam bude hrana, tvrđava, izbavitelj.

5. nedj. po Duhovima — **Nebeski stan**

Dosadašnjih nedjelja gledali smo Krista u slikama a danas nam i On i sv. Petar i Crkva naređuju da ljubimo jedan drugoga. Jedino po ljubavi koja je u času sv. Krštenja ulivena u naša srca možemo postići obećanja koja nadilaze svaku želju.

Da u tako velikoj i osjetljivoj stvari — ljubavi — ne posrnemo Krist po milosti i sv. Žrtvi stoji s naše desne strane. Budući da svi sačinjavamo jedno tijelo to od svake i

najmanje povrede ljubavi trpe svi udovi i protivno, svako dobro djelo, a u prvom redu prikazivanje Mise koristi svima.

Primajući tijelo Gospodnje postizemo cilj današnjeg bogoslužja: sjedinjujemo se s Kristom i kršćanima po ljubavi ovdje na zemlji te se tako najbolje spremamo za zajednicu svetih na nebu, za kuću Gospodnju gdje ćemo vječno stanovati.

6. nedj. po Duhovima — Na Božjim stazama

Mi koji se svake nedjelje okupljamo oko oltara slični smo narodu koji u pustinji ide za Isusom. I nama On govori u Evandjelju, Poslanici, propovijedi, ali to nije sve. Mi smo umorni, gladni, došli iz daleka. Vidi to Isus. Sažaljava se nad našom bijedom, ne će da nas otpusti prazne.

U Žrtvi sv. Mise dijeli On, obnavljajući tajanstveno svoju smrt na križu, gladnom narodu u pustinji ovoga svijeta krepku hranu milosti i kruh života. U Žrtvi umrimo s Kristom taštini i grijehu pa nam nijedna prošnja ne će biti uzaludna, nijedna želja prazna. Naše će stope čvrsto i sigurno stajati na stazama Božjim.

Nahranjeni, očišćeni i osnaženi sv. Euharistijom stupamo i mi k njegovu svetom šatoru da mu kao punopravni građani nebeske domovine pjevamo psalme.

7. nedj. po Duhovima — Plemenito stablo

Već smo mnogo puta prikazivali svetu žrtvu i primili mnogo spasonosnih opomena, a ipak smo kao stablo koje ne rađa ploda ili što je još gore kao ono koje rađa zle plodove. Ponekad se čini da se vraćamo u stanje prije posinovljenja. Mi doista govorimo »Gospodine, Gospodine...«, ali odmah iza toga zaboravljamo što smo primili, obećali i živimo po zahtjevima naše pale naravi. Jasno je da su plodovi što ih donosimo zli i da tako božanski život u nama umire. Običajnost nas čini nepokretnima. Budući da sunce Kristovih misterija uvijek sjaje zato mi ne primamo nebesku svjetlost svakog dana kao novi oživljavajući Božji dar.

Crkva je u brizi za nas. Zato nas zove k oltaru da nas pouči strahu Gospodnjem. Iako smo ovog tjedna možda donijeli mnogo zlih plodova, odazovimo se i s njom zajedno prinesimo novozavjetnu žrtvu koja nadvisuje sve starozavjetne žrtve pa i Abelovu jer je ova žrtva sam Krist. Gospod će je primiti i blagosloviti. Po krvi ove žrtve mi ćemo se očistiti. Vjerujemo i uzdajmo se.

Blagovanje svetih otajstava proizvest će u nama spasosno djelovanje jer Krist dolazi da nam pomogne, da nam oprosti naše opačine, da od nas učini plemenito stablo koje će uroditi dobrim plodovima svetosti i vječnoga života.

8. nedj. po Duhovima — **Abba, Oče**

S kakvom li mudročću koriste djeca ovoga svijeta svako sredstvo da sačuvaju svoj zemaljski život? A kako li bi tek morao pametno misliti i raditi onaj koji je po sv. krštenju primio milosrđe Božje, Božje baštinstvo i posinovljenje, da sačuva to dragocjeno blago?

Najbolji način da u tom uspijemo je da se predamo u volju Božju poput Krista koji na poseban način to čini u Žrtvi sv. Mise. Istim, njegovim duhom morali bi disati svi koji zajedno s njim prinose žrtvu. Onaj koji se Bogu potpuno preda može sve jer Bog spašava one koji su ponizna i odana srca. Takovi mogu očekivati vječne radosti čiji je predokus svaka Žrtva.

Osjećaj da smo djeca Božja rješava sve životne probleme. Kad danas pristupamo k stolu Gospodnjem na ustima nam je riječ: Kako je sladak Gospod! Da, sladak je jer smo mi gladni, drag jer obnavlja sile naše duše i tijela, mio jer nam daje svoj duh po kom zajedno s njim vapimo: Abba, Oče!

9. nedj. po Duhovima — **Ostati u Kristu**

Izraelci u pustinji nisu izvršavali Gospodnjeg zakona. Zato su mnogi pomrli i nisu ušli u obećanu zemlju. I kad je Spasitelj došao među njih, srce im je ostalo zatvoreno, tvrdo. Nisu ga primili. Zato On plače.

Ni nama ne manjka mana, pogrešaka, ali imamo spremnu volju za izvršavanje zakona Božjeg. To je dar što ga danas imamo staviti na oltar. Naše su nevolje doista velike. Sami ih po sebi ne bismo mogli svladati ali kao djeca Božja mi to očekujemo od Žrtve jer je istina da, kad god se ona slavi, da se izvršava djelo otkupljenja.

Ako želimo postići ono što je »za mir naš«, spremimo se za Kristov pohod u Pričesti, uzblagujmo ga i ostanimo zauvijek u njemu.

10. nedj. po Duhovima — **Kako ćemo postati veliki**

Najljepše ćemo sudjelovati u današnjem bogoslužju ako pred oči stavimo kao središnju točku priču o cariniku, ako se

obučemo u njegov duh i tako pristupimo k svetoj Žrtvi, ako oživimo svijest da smo po sebi ništa ali i da sve možemo po onom koji svoju moć najviše pokazuje praštanjem.

Nužni preduvjet za istinsko svetkovanje Žrtve je pouzdanje u Boga. Darove koji se prinose smjerno i pouzdano prima Gospodin sebi na slavu a nama na spasenje. To je učinak svake svete žrtve, glavni cilj cjelokupne liturgije.

Sveta Pričest nije samo primanje nego je ona i darivanje. Sjedinjenje s Bogom treba da nas ojača, posveti i stvori od nas žrtvu pravde, paljenicu Njemu na čast. Ostvarimo li to, sigurno je da ne ćemo ostati bez njegove pomoći. Što manji i ponizniji budemo dolazili u crkvu to ćemo se opravdaniji vraćati svojoj kući.

11. nedj. po Duhovima — Život

Jedino vrijedno što posjedujemo je božanski život koji je u nama niknuo po svetom krštenju kad je umro stari čovjek. Odtada milost djeluje u nama i baš zbog toga smije svaki od nas s Pavlom reći: Milošću Božjom jesam što jesam — živim.

Taj život se razvija i jača svaki put kad god u žrtvi uranjamo s Kristom u mističnu smrt. Divne li istine: smrt i život su za nas isti miterij. Eto razloga našem klicanju i našoj radosti. Samo kad bismo to znali pravo cijeniti!? Samo kad bismo se velikodušno htjeli prikazati, darovati.

Bog nikomu ne ostaje dužan. Obiljem svoje darežljivosti nadvisuje i zasluge i želje onih koji ga mole. Moramo i mi biti darežljivi! Na naš dar kruha i vina, odanosti i ljubavi Bog uzvraća neusporedivo većim — Kristom koji je jedini u stanju da spasi i dušu i tijelo, da spasi život.

Ignacije Vugdelija

DUH POSINOVLJENJA

(Poslanica 8. nedj. po Duhovima)

Žalosna drama koju Pavao razvija u poslanici Rimljanima (7, 7 i sl.) završava u 8. poglavlju. Tri su glavna lica u toj drami: Mojsijev zakon, grijeh i Židov kao član sinagoge. Poslije proglašenja Mojsijeva zakona na neki način Židov dobiva puniju spoznaju grijeha, ali ga ipak ta spoznaja ne opravdava. Čovjek je na neki način razdijeljen, želio bi